

ОСОБЛИВОСТІ КОНАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ ОБРАЗУ «ЕКОНОМІЧНО УСПІШНОЇ ЛЮДИНИ» СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Москаленко В. В. Особливості конативного компонента образу «економічно успішної людини» студентської молоді. У статті проаналізовано результати дослідження особливостей змістових характеристик конативного компонента образу «економічно успішної людини», який відображаючи соціально-економічну ситуацію, виконує функцію стимулювання економічної активності суб'єкта. На основі емпіричного аналізу таких параметрів успішності як спрямованість на успіх, очікування від здобуття успіху, самооцінка економічної успішності, уподобання щодо дії з грошима визначено рівень змістового наповнення конативного компонента образу «економічно успішної людини» у студентів. Результати аналізу отриманих емпіричних даних показали, що параметри економічної успішності, які представлено через очікування студентів від здобуття економічного успіху, мають достатньо високий рівень виявлення. Параметри економічної успішності, що представлено результатами аналізу дій з грошима, засвідчили низький рівень його змістового наповнення, що свідчить про несприятливе ставлення студентів до грошей.

Ключові слова: соціальний образ, економічні цінності, економічний успіх, студентська молодь, успішна людина, очікування від здобуття успіху, самооцінка економічної успішності, дія з грошима.

Москаленко В. В. Особенности конативного компонента образа «экономически успешного человека» студенческой молодёжи. В статье представлены результаты исследования особенностей содержательных характеристик конативного компонента образа «экономически успешного человека» как детерминанта экономической активности личности, который отображая социально-экономическую ситуацию, выполняет функцию стимулирования экономической активности субъекта. На основе эмпирического анализа таких параметров успешности как направленность на успех, ожидания от реализации успеха, самооценка экономической успешности, оценка действий с деньгами выявлен уровень содержательного наполнения конативного компонента образа «экономически успешного человека» у студентов. Результаты анализа полученных эмпирических данных показали, что параметры экономической успешности, представленные через ожидания студентов от получения экономического успеха, имеют довольно высокий уровень проявления. Параметры экономической успешности, представленные результатами действий с деньгами, показали низкий уровень его наполнения, что свидетельствует о неблагоприятном отношении студентов к деньгам.

Ключевые слова: социальный образ, экономические ценности, экономический успех, студенческая молодёжь, успешный человек, ожидания получения успеха, самооценка экономической успешности, действия с деньгами.

Актуальність дослідження. З появою ринкових відносин розширюються можливості для особистої ініціативи, для ділової та політичної активності, що супроводжується розвитком у особистості потреби у досягненні успіху в житті. В сучасних умовах стає очевидним соціальне значення проблеми успішності. Загальнозрозумілим є той факт, що досягнення успіху в різних життєвих сферах є значимим детермінантом як повноцінного особистісного розвитку суб'єкта, так і стабільності суспільства в цілому. Уявлення

про соціально успішну людину, які існують в суспільстві у формі соціального образу «економічно успішної людини», великою мірою визначають активність і напрямок розвитку сучасної молоді, яка шукає свій шлях у майбутнє. Саме тому вивчення закономірностей та механізмів формування соціальних образів, зокрема й образу «економічно успішної людини», що виконують регулятивну функцію в поведінці людини, в її сприйманні оточуючого світу, є однією з центральних проблем сучасної соціальної психології і потребує подальших досліджень. Механізми і закономірності формування соціальних образів суттєво відрізняються від основних закономірностей індивідуального сприймання і мислення, оскільки в них відображається специфіка соціального життя певних груп, страт, класів суспільства. Як відмічає К. А. Абульханова, «в мисленні кожної людини функціонує загальнолюдська система понять, понятійно-категоріальний склад її епохи, буденні, життєві уявлення, стереотипи даного соціального прошарку, групи, оскільки особистість ідентифікується з ними» [1, с.145].

Отже, образ «економічно успішної людини» як і інші соціальні образи, є груповим продуктом, оскільки в групі знаходиться деяка інформація, що набуває певного смислового навантаження для її членів, яка і допомагає зрозуміти смисл того, що оточує людину. Існуючий у свідомості індивіда образ економічно успішної людини, як деяка «модель належного» здійснює вплив на поведінку індивіда, на побудову життєвих стратегій, на професійне і особистісне самовизначення, на вибір стилю і образу життя, тобто на вибір спрямованості, самореалізації і активності особистості у суспільстві. Саме тому є актуальним вивчення особливостей змістових складових образу економічно успішної людини студентської молоді.

Ступінь розробленості проблеми. Образна сфера людини вивчається в психології давно, вона є багаторівневою системою, яка складається з різно-рідних взаємопов'язаних класів первинних, вторинних та соціальних образів, які упорядковані у відповідності з рівнями активації свідомості. Законам побудови образу присвячено чимало робіт в загальній психології, когнітивній психології, гештальтпсихології. (Абульханова-Славська К. А., Александровська В. М., Анохін П. К., Арнхейм Р., Василюк Ф. Є., Виготський Л. С., Ганзен В. Ф., Гостев А. А., Глухова О. Г., Завадська Н. Є., Зінченко В. П., Леонт'єв О. М., Леонт'єв Д. О., Ломов Б. Ф., Менегетті А., Моляко В. О., Петухов В. В., Сидорова В. В. Смирнов С. Д., Тюхтін В. С. та ін.) В соціальній психології проблема образу, його структури та функцій досліджується в зв'язку з вивченням соціальної перцепції та міжгрупових відносин, де образ є найбільш ефективним регулятором людської поведінки.

У вивченні образів виділяється багато ракурсів їх дослідження. Найбільше образна сфера людини аналізується на індивідуально-психологічному рівні. Щодо дослідження такого великого класу образів як соціальні образи, то вони в психології представлені найменше, хоча їх дослідження на груповому та соціальному рівнях є важливим у вивченні закономірностей міжособистісної взаємодії. Образ «економічно успішної людини» - це один із ши-

рокого класу соціальних образів, який розглядається в рамках системи «людина-група-суспільство». В цьому ракурсі образ «економічно успішної людини» є не стільки результатом роботи відповідних аналізаторів, скільки результатом соціальних відносин. Цей образ є місточком між світом економічних цінностей соціуму та ціннісними репрезентаціями суб'єкта. Він завжди є творчим відображенням і конструюванням нової соціальної реальності, завдяки чому стає універсальною основою узгодження світосприймання людини з об'єктивними реаліями. Однак, вивчення особливостей сприймання образу економічно успішної людини у зв'язку з творчим сприйманням реальності поки що не знайшло достатнього висвітлення в психологічній літературі. Проте це питання є важливим у зв'язку з необхідністю розробки шляхів та способів реалізації особистості, розкриття потенціалу особистості, формування конструктивного ставлення до реальності, позитивного підходу до вирішення задач, які стоять перед нею.

Виклад основного матеріалу. Образ «економічно успішної людини» пов'язано із системою економічних цінностей суспільства через економічний тип особистості. Як результат суб'єкт - суб'єктних відносин, образ «економічно успішної людини» відображає, з одного боку, систему економічних цінностей суспільства, а з другого - стан суб'єкта, який сприймає ці цінності. Носієм економічного типу особистості є суспільна свідомість на рівні ідеології та суспільної психології, в яких віддзеркалюються економічні потреби та економічні інтереси суспільства. Економічний тип особистості, який імпліцитно несе в собі кожне суспільство, виконує функцію соціальної норми, що приписує людям поводитись певним чином. Існуючи на рівні суспільної свідомості, економічний тип особистості стає нормативним каноном успішності в економічній поведінці людини. Щоб стати діючим стимулом поведінки людини на міжособистісному рівні, тип людини як соціальна норма повинен трансформуватись у соціальний образ, який є доступною для сприймання пересічною людиною формою припису у її повсякденному житті. Звідси випливає необхідність вивчення механізмів трансформації економічного типу особистості в його образну форму, однією з яких є образ «економічно успішної людини» як складний соціально-психологічний феноменом, що детермінується як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками, які взаємопов'язані та взаємозумовлені. Ця двоїстість образу розкривається в аналізі з позицій системно-структурного підходу, який потребує визначення, по-перше, особливостей взаємозв'язку структурних компонентів між собою, по-друге, взаємозв'язку кожного з цих компонентів зі всією цілісністю образу.

Теорія і методологія дослідження структур психічних феноменів характеризується багатоманітністю поглядів вчених на це питання. У вітчизняній психології ця проблема найбільш розроблена Б. Ф. Ломовим, С. Д. Максименко, К. К. Платоновим та ін. Розглядаючи типи виділення структурних одиниць в аналізі психічних явищ, С. Д. Максименко наголошує на тому, що структурні одиниці повинні відповідати наступним вимогам: одиниця повинна бути специфічною і самостійною, але існувати і роз-

виватись вона буде в складі цілісності; в ній повинна відображатись вся цілісність в її реальній єдності, але відображатись «поглиблено-спрощено» у вигляді сутнісного протиріччя; дана одиниця не є схожою на «будівельний блок» - вона динамічна і здатна як до власного розвитку, так і до гармонійної участі у становленні цілісності; одиниця повинна відображати певний сутнісний ракурс існування цілісності і відповідати всім сутнісним ознакам цієї цілісності [4].

Виходячи з того, що соціальний образ – це відношення між «світом об'єктів» і «світом суб'єктів», та спираючись на традиції вітчизняної психології, нами виділено такі компоненти образу «економічно успішної людини»: когнітивний, афективний і конативний.

Розглядаючи структуру образу «економічно успішної людини» ми спираємось на положення системно-структурного підходу в аналізі психічних явищ про те, що кожен елемент структури виникає закономірно в результаті зіткнення з реальними суспільними відносинами. Тому його можна розглядати як самостійний феномен, що певним чином пов'язаний не тільки з іншими елементами структури образу, впливаючи таким чином на їх конфігурацію в цілісній системі, але й як самостійний чинник, що впливає на зовнішню соціально-економічну ситуацію. Ключовим компонентом в структурі образу «економічно успішної людини» є конативний компонент, який відображаючи соціально-економічну ситуацію, виконує функцію стимулювання економічної поведінки суб'єкта. Термін «конативний» (від лат. *conatus* - спроба, зусилля, прагнення) за своїм змістом має відношення до визначення інтрапсихічних (мотиваційних і вольових) та інтерпсихічних процесів регуляції поведінки. Як відомо, конативний компонент свідомості людини, характеризуючись феноменами інтенцій (зусиль, прагнень), виконує функцію стимулювання поведінки суб'єкта.

Конативний компонент образу «економічно успішної людини», відображаючи мотиваційний настрій, активний стан образу, психологічну готовність до певних форм економічної діяльності, тобто, все те, що, по суті, відноситься до так званих психологічних феноменів «передповедінки», є важливим у стимулюванні економічної поведінки людини. Цей компонент є ключовим детермінантом економічної активності особистості, який відображаючи соціально-економічну ситуацію, виконує функцію стимулювання економічної активності суб'єкта а також наділяє цей образ енергетикою, перебудовуючи систему психічного відображення особистості у відповідності зі сприйманням та оцінкою нею соціально-економічного простору.

В літературі часто для описання конативного компоненту використовуються такі поняття як настановлення, стереотипи, спрямованість, мотиви, інтереси тощо. Фундаментальне значення в системі феноменів, які визначають стимулюючу функцію конативного компоненту, має мотиваційно-потребова система. Феномени, що відображаються в цих поняттях, визначають стратегії економічної поведінки в залежності від соціальних груп, носіями яких вони є. З метою визначення особливостей змісту конативного ком-

поненту образу «економічно успішної людини» студентів ми вивчали такі його характеристики як спрямованість на успіх, очікування від здобуття успіху, самооцінка економічної успішності.

Емпіричне дослідження та його результати. Емпіричне дослідження здійснювалось за програмою, в основу якої покладено побудовану на основі визначеної нами загальної концепції емпіричну модель образу «економічно успішної людини» [7].

В дослідженні взяли участь 80 чоловік – юнаків і дівчат у віці переважно від 20 до 25 років. Вибірку склали студенти Чернігівського технологічного університету IV – V курсів юридичного факультету та факультету соціальної роботи. Серед досліджуваних дівчат більше, ніж юнаків, що, загалом, відповідає тенденціям статевого розподілу у закладах освіти з підготовки професій «людина-людина».

Дослідження особливостей конативного компонента образу «людини економічної» проводилось за допомогою методики дослідження уявлень про економічно успішну людину Ю. Ф. Пачковського [8], зокрема таких блоків питань: «самооцінка економічної успішності», «умовна особистісна ціна економічного успіху», «очікування від економічного успіху»;

Самооцінка економічної успішності. Оцінка досліджуваними власної економічної успішності (надалі – самооцінка економічної успішності) є важливою складовою (рефлексивного і мотиваційного характеру) конативного компонента образу «економічно успішної людини». «Вимірювання» самооцінки економічної успішності здійснювалось за допомогою питання: «Чи вважаєте ви себе економічно успішною людиною?» з варіантами відповідей в шкалі Лайкерта.

Картина загального розподілу відповідей на питання про економічну успішність представлена в таблиці 1. Щодо вибірки в цілому можна виокремити дві великі групи респондентів – тих, кому важко було відповісти на питання (40%) і тих, хто вважає себе успішним (помірковано – 33% і беззаперечно – 10%). Група неуспішних – відносно малочисельна: приблизно лише кожний шостий респондент (17%) вважає себе так чи інакше неуспішним.

Таблиця 1.

Самооцінка економічної успішності різними групами досліджуваних (%)

Досліджувані	Чи вважаєте ви себе економічно успішною людиною?				
	Ні	Швидше ні	Важко відповісти	Швидше так	Так
Вся вибірка	4	13	40	33	10
Юнаки	6	11	43	27	13
Дівчата	4	14	38	37	8
15-17-річні	7	10	48	27	8
18-21-річні	3	14	36	37	10
Юристи	1	9	30	45	15
Соціальні працівники	3	18	40	33	6

Очікування від здобуття економічного успіху. Очікування особистості, як і експектації (очікування суспільства), мають важливу регулятивну функцію, виступають нормою поведінки, визначають стратегію поведінки. Саме тому очікування від здобуття економічного успіху є складовою конативного компонента образу «економічно успішної людини», який у взаємозв'язку з іншими його характеристиками визначає ступінь його змістового наповнення. Дані щодо очікувань студентів здійснювалось за допомогою отримання відповідей на 9 запитань анкети, які потрібно було проранжувати. В результаті ранжування очікувань від здобуття економічного успіху було отримано такий ряд (за критерієм прийнятності, обрахованого як сума відсотків опитуваних, що відповіли «так» і «швидше так, ніж ні») (табл.2).

Таблиця 2.

Очікування від здобуття економічного успіху (%)

Очікують від здобуття Економічного успіху:	Особисто для Вас					Для ідеально успішної людини					Значення критерія χ^2 (хі-квадрат Пірсона)
	Ні	Швидше ні	Важко відповісти	Швидше так	Так	Ні	Швидше ні	Важко відповісти	Швидше так	Так	
Високих доходів	2	5	4	30	59	2	3	5	16	74	16,6**
Можливості діяти самостійно	3	7	11	34	45	2	4	17	21	56	17,4**
Можливості займатися цікавою, творчою справою	5	12	14	32	37	5	10	20	32	33	4,6
Досягнення високого соціального статусу в суспільстві	2	6	11	32	49	2	4	12	17	65	19,0**
Самореалізації	2	2	11	26	59	2	3	14	18	63	7,4
Розширення кола знайомств	5	7	14	31	43	4	6	17	24	49	4,8
Відчуття стабільності	1	3	11	24	61	1	2	12	20	65	1,9
Можливості впливати на інших	8	11	20	33	28	5	5	16	23	51	32,9**
Відпочинку та безтурботності	9	18	15	26	32	12	13	18	19	38	8,5

Примітка. Значущі відмінності за критерієм χ^2 між розподілами відповідей на питання позначені у таблиці значком * - у випадку $p \leq 0,05$, або ** - у випадку $p \leq 0,01$, за умови $df = 4$.

Як свідчать дані, представлені таблицею, студентська молодь очікує від здобуття економічного успіху: високих доходів (89% опитаних), самореалізації (85%), відчуття стабільності (85%), досягнення високого соціального статусу в суспільстві (81%), можливості діяти самостійно (79%), розширення кола знайомств (74%), можливості займатися цікавою, творчою справою (69%), можливості впливати на інших (61%), відпочинку та безтурботності (58%).

Порядок очікувань (від найбільш поширених, до найменш поширених) від здобуття економічного успіху стосовно «ідеально успішної людини» статистично тотожний порядку очікувань відносно самих досліджуваних. Разом з тим, попарне порівняння відповідей опитуваних щодо себе та «ідеально успішної людини», дозволяє виявити за певними очікуваннями статистично значущі відмінності (за критерієм χ^2 Пірсона). Щодо таких очікувань як можливості впливати на інших, досягнення високого соціального статусу в суспільстві, можливості діяти самостійно, високих доходів, більше досліджуваних дають впевнені відповіді («так») саме про «ідеально успішну людину».

Аналіз особливостей конативного компонента образу «економічно успішної людини» включав також *інтерпретацію даних щодо уподобань в діях з грошима*, які було отримано за допомогою методики соціально-психологічного дослідження економічної свідомості особистості А. Л. Журавльова, Н. А. Журавльової [2]. Іntenції щодо стратегій дій з грошима (позичати, накопичувати, давати в борг, інвестувати в якусь справу) найкращим чином свідчать про властивості особистості, які визначають чи не визначають ту якість яку ми характеризуємо як підприємливою творчістю, що притаманна економічно успішній людині.

Уподобання у діях з грошима. Які дії з грошима найбільше подобається робити нашим досліджуваним? На основі даних таблиці 3 шляхом об'єднання позитивних відповідей на питання про дії з грошима, які подобається робити, побудуємо рейтингові ряди дій з грошима для самих студентів та ідеально підприємливої людини. Самим студентам найбільше подобається одержувати гроші (95% досліджуваних) та мати їх в гаманці (92%), дещо меншій кількості студентів подобається витратити гроші (80%), ще меншій - накопичувати гроші (69%) і давати їх в ріст (66%).

Ідеально підприємливій людині, на думку студентів, теж найбільше подобається одержувати гроші (93% досліджуваних) та мати їх в гаманці (91%), пріоритети в наступних діях – дещо інші. Ідеально підприємливій людині подобається давати гроші в ріст (85%) та накопичувати їх (80%), і, нарешті, витратити гроші (59%).

Аналіз розподілу відповідей на питання про уподобання щодо дій з грошима, виявив значущі відмінності між самими студентами та ідеально успішною людиною по таким діям, як давати гроші в ріст, накопичувати гроші, витратити гроші.

Факторний аналіз дій з грошима (табл.4.) дає підстави стверджувати про те, що ці дії можуть відображати або тенденцію до «простого спожива-

цького користування грошима»: витратити або одержувати гроші, мати їх в гаманці (перший фактор); або ж тенденцію до «елементарного неспоживчого зиску»: давати гроші в ріст, накопичувати гроші (другий фактор).

Таблиця 3.

Уподобання в діях з грошима (%)

Дії, які подобається робити з грошима:	Особисто Вам					Ідеально підприємливій людині					Значення критерія χ^2 (хі-квадрат Пірсона)
	Ні	Швидше ні	Важко відповісти	Швидше так	Так	Ні	Швидше ні	Важко відповісти	Швидше так	Так	
Витратити гроші	6	7	7	35	45	6	15	20	25	34	31,8**
Накопичувати гроші	5	14	12	36	33	3	3	14	21	59	47,1**
Давати гроші в ріст	4	9	21	32	34	2	2	11	13	72	80,5**
Одержувати гроші	0	2	3	20	75	1	2	4	15	78	2,1
Мати гроші в гаманці	1	1	6	24	68	1	1	7	17	74	4,1

Таким чином, для 83% досліджуваних гроші важливі. Оцінки важливості грошей для самих себе та для ідеально успішної людини статистично значимо не співпадають. Поширенішим є уявлення про важливість грошей саме для ідеально успішної людини. Самим студентам найбільше подобається одержувати гроші та мати їх в гаманці, дещо меншій кількості студентів подобається витратити гроші, ще меншій – накопичувати гроші і давати їх в ріст. Серед студентів переважає неприємницьке ставлення до грошей – як до засобу обміну або оплати. Разом з тим, елементарне підприємницьке ставлення до грошей як засобу їх збільшення характерне для двох третин досліджуваних.

Таблиця 4.

Дії з грошима
Матриця факторних навантажень після varimax-повороту

	Фактор 1	Фактор 2
Навантаження:	2,004	1,185
Внесок в сумарну дисперсію (%):	40,08	23,69
Витратити гроші	0,700	0,187
Одержувати гроші	0,808	-0,323
Мати гроші в гаманці	0,812	-0,152
Накопичувати гроші	-0,008	-0,814
Давати гроші в ріст	0,130	-0,739

Висновки. Підсумовуючи, можна відмітити, що аналіз особливостей стратегій творчого конструювання образу «економічно успішної людини» його конативною складовою, який здійснювався на основі вивчення таких параметрів успішності як спрямованість на успіх, очікування від здобуття успіху, самооцінка економічної успішності показав такі рівні їх змістовного наповнення. Параметри економічної успішності, які представлено через очікування студентів від здобуття економічного успіху, мають високий рівень виявлення (89% очікує високих доходів; 85% - самореалізації; 85% відчуття стабільності; 81% - досягнення високого соціального статусу; 79% - самостійності; 74% - розширення кола знайомств; 69% - творчої справи). Параметри економічної успішності, що представлено результатами аналізу дій з грошима, засвідчили низький рівень його змістового наповнення. Це видно з того, що більшості студентів подобається одержувати гроші та мати їх в гаманці, дещо меншій кількості студентів подобається витратити гроші, ще меншій – накопичувати і давати їх в ріст. Отже, в дослідженні виявлено несприятливе ставлення до грошей.

Перспективою подальшого дослідження проблеми може бути аналіз особливостей конативної складової образу «економічно успішної людини» у віковій динаміці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Абульханова-Славская К. А.* Психология и сознание личности (Проблемы методологии, теории и исследования реальной личности): / К.А.Абульханова-Славская // Избранные психологические труды. – М.:Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 199 с.
2. *Журавлев А. Л., Купрейченко А. Б.* Экономическое самоопределение: Теория и эмпирические исследования. / А.Л.Журавлёв, А.Б.Купрейченко – М.: Изд-во «Институт психологии РАН, 2007 – 480с.150
3. *Леонтьев А.Н.* Психология образа./ А.Н.Леонтьев // Вестник МГУ. Сер.14. Психология.1979.
4. *Максименко С. Д.* Генезис существования личности / С.Д. Максименко. – Киев. – Издательство ООО КММ, 2006. – 240 с.].
5. *Межличностное восприятие в группе /* Под ред. Г.М.Андреевой, А.И.Донцова. - М.: МГУ.1981
6. *Моляко В. О.* Генетичні індикатори конструювання образів світу в сучасному інформаційному просторі./ В.О.Моляко // Психологічні закономірності творчого сприймання інформаційних індикаторів реальності: монографія / В.О.Моляко, І.М.Біла, Н.А.Ваганова [та ін.]; за ред. В.О.Моляко. – К.: Педагогічна думка. 2015. – с.10 – 40.
7. *Москаленко В. В.* Методологічні засади дослідження стратегій творчого конструювання образу «економічно успішної людини» / В.В.Москаленко // *Фундаментальные и прикладные исследования в практике ведущих научных школ* Том 22. № 4 . 2017. С.42-52.
8. *Пачковський Ю. Ф.* Психологія підприємництва: навч. посіб. / Ю.Ф. Пачковський. – [3-е вид.]. – К. : Каравела, 2007. – 416 с.

REFERENCES transliterated

1. *Abulkhanova-Slavskaja K. A.* Psikhologija i soznanie lichnosti (Problemy metodologii, teorii i issledovaniia realnoi lichnosti): / К.А.Abulkhanova-Slavskaja // *Izbrannye psikhologicheskie trudy.* – М.:Moskovskii psikhologo-sotcialnyi institut; Voronezh: Izdatelstvo NPO «MODEK», 199 s.

2. Zhuravlev A. L., Kupreichenko A. B. Ekonomicheskoe samoopredelenie: Teoriia i empiricheskie issledovaniia. / A.L.Zhuravlev, A.B.Kupreichenko – M.: Izd-vo «Institut psikhologii RAN, 2007 – 480s.150
3. Leontev A. N. Psikhologiiia obraza./ A.N.Leontev //Vestnik MGU. Ser.14. Psikhologiiia.1979.
4. Maksimenko S. D. Genezis sushchestvovaniia lichnosti / S.D. Maksimenko. – Kiev. – Izdatelstvo OOO KMM, 2006. – 240 s.
5. Mezhlchnostnoe vospriiatie v gruppe / Pod red. G.M.Andreevoi, A.I.Dontcova. - M.: MGU.1981
6. Moliako V. O. Henetychni indykatory konstruiuvannia obraziv svitu v suchasnomu informatsiinomu prostori / V.O.Moliako // Psykholohichni zakonomirnosti tvorchoho spryimannia informatsiinykh indykatoriv realnosti: monohrafiia / V.O.Moliako, I.M.Bila, N.A.Vahanova [ta in.]; za red. V.O.Moliako. – K.: Pedahohichna dumka. 2015. – s.10 – 40.
7. Moskalenko V. V. Metodolohichni zasady doslidzhennia stratehii tvorchoho konstruiuvannia obrazu «ekonomichno uspishnoi liudyny» / V.V.Moskalenko// Fundamentalnye y prykladnye yssledovanyia v praktyke veduchykh nauchnykh shkol» Tom 22. № 4 . 2017. S.42-52.
8. Pachkovskiy Yu .F. Psykholohiia pidpriemnytstva: navch. posib. / Yu.F. Pachkovskiy. – [3-e vyd.]. – K. : Karavela, 2007. – 416 s.

Moskalenko V. V. Features of the conative component of the "economically successful person" image in student youth. The article analyzes the results of the "economically successful person" image's conative component's content characteristics' features study, which, reflecting the socio-economic situation, fulfills the function of stimulating the the subject's economic activity. The conative component of "economically successful person" image's structure is considered as an independent phenomenon, which in a certain way is connected not only with other elements of the image's structure, affecting their configuration in the integral system, but also as an independent factor, affecting the external socio-economic situation. Such an approach to the analysis of the social image's structure elements, in particular, of its conative element, is based on the positions of the system-structural approach in the analysis of mental phenomena that each element of the structure occurs naturally as a result of a collision with the real social relations and affects them. The features of the conative component are defined in the article. Basing on the empirical analysis of such parameters of successfulness as the orientation on success, expectations of success gaining, self-esteem of economic success, the preference for actions with money, the content level of the "economically successful person" image's conative component in students is defined. The results of the obtained empirical data analysis showed that the parameters of economic success, which are presented through the expectation of students from economic success achieving, have a rather high level of display. The parameters of economic successfulness, presented by the results of the actions with money analysis, showed a low level of its content, which indicates the non-entrepreneurial students' attitude to money.

Key words: social image, economic values, economic success, student youth, successful person, expectations of success achieving, self-esteem of economic success, action with money.

Отримано 20.05.2019